

อาเซียน

ลาว

ราชอาณาจักรลาว

เป็นประเทศที่อยู่ติดชายแดนไทยทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือทางจังหวัดหนองคาย ข้ามแม่น้ำโขงไปอีกฟากหนึ่งก็จะถึงเมืองเวียงจันทน์ นอกจากชนชาติลาวซึ่งบางครั้งเรียกว่าลัวะ หรือละว้า ยังมีชนเผ่าต่าง ๆ อีก ได้แก่

1. กลุ่มชนเผ่าไท-ลาว คือพวกไทแดง ไทขาว ไทดำ ย้อ ลื้อ
2. กลุ่มม้ง-เย้า
3. กลุ่มพม่า-ชิเบต รวมถึงมูเซอ ล่าฮู
4. กลุ่มมอญ-เขมร รวมถึงขมุ

การทอผ้าของกลุ่มชาวไท-ลาว ใช้เทคนิคการทอ 6 วิธี ได้แก่

- มัดหมี่ หรือ IKAI (อีซัด)
- จก หรือ เทคนิค การเพิ่มด้ายเส้นพุ่งพิเศษเป็นช่วง ๆ ไม่ติดต่อกันตลอดหน้าผ้า
- ชิด หรือเทคนิคการเพิ่มด้วยเส้นพุ่งพิเศษติดต่อกันตลอดหน้าผ้า
- เขยิบเกาะ หรือเทคนิคการทอแบบใช้เส้นด้ายหลายสีเกี่ยวหรือผูกเป็นห่วง (เป็นเทคนิคการทอของชาวไทลื้อ)
- ตามุก หรือเทคนิคการเพิ่มด้ายเส้นยืนพิเศษ
- หมากไม หรือเทคนิคการปั่นด้ายเส้นพุ่ง 2 สีเข้าด้วยกัน

ผ้าทอมิบบทบาทสำคัญในชีวิตครอบครัวของชาวไท-ลาว ทุกวันนี้พิธีแต่งงานแบบดั้งเดิมของ คนไท-ลาวยังคงใช้เครื่องแต่งกายที่งดงาม ประณีต ชุดเจ้าสาวทอด้วยไหมเส้นละเอียด สดแทรก ด้วยเส้นเงินเส้นทอง ผ้าเบี่ยง ชิ้นและดินชิ้น จะมีสีและลวดลายรับกัน เจ้าบ่าวนุ่งผ้าถุงหรือผ้า เตี่ยวทอด้วยไหมละเอียดสีพื้น อาจจะใช้เทคนิคการทอแบบ “หมากไม” คือการปั่นเส้นใย สวมเสื้อ แบบฝรั่ง มีผ้าพาดบ่าเพื่อเข้าพิธีสู่ขวัญ

การแต่งกาย

ผู้หญิง นุ่ง Patoi (มีลักษณะคล้ายผ้าถุงของไทย) นิยมทำเป็นลายทาง ๆ เชิงผ้าเป็น สีแดงแก่ หรือน้ำตาลเข้ม ถ้าผ้าถุงเป็นไหม เชิงก็จะเป็นไหมด้วย มักจะทอทองและเงินแทรกเข้าไป ไว้ผมเกล้ามวยประดับดอกไม้

ผู้ชาย นุ่ง Patoi เป็นการนุ่งโจงกระเบน สวมเสื้อจีน นอก กระดุมเจ็ดเม็ด

สรรพนามภาษาลาว - ไทย

ข้อย : ฉัน

พวกเขา : เรา

เจ้า : คุณ

มัน : มัน

พวกเขา : พวกท่าน

หยัง : อะไร

ท้าว : นาย

สาว : นางสาว

แม่ : นาง

เฮ็ด : ทำ

ชอย, ชอยเหลือ : ช่วย

ฮู้ : รู้

เยียมยาม : เยียมเยือน

ไอ้โลม : พุดคุย, สนทนา

บ่ยาน : ไม่กลัว

ไซ : เปิด

อัด : ปิด

แถ : โคน

ขวัด : แคะ

ปด : ถอด

ถอก : เท (น้ำ)

แหว่ : แวะ

วันพะหัด : วันพฤหัสบดี

ยามเช้า : ตอนเช้า

ยามสวย : ตอนสาย

ยามแลง : ตอนเย็น

มือนี่ : วันนี้

เฮ้านี้ : เ้านี้

มือแลง : เย็นนี้

วันพุท, มืออื่น : พุธนี้

คำทักทายภาษาลาว - ไทย

คำบายดี : สวัสดี

ขอบใจ : ขอขอบคุณ

ขอบใจหลายๆ : ขอขอบคุณมาก

บ่เปนหยัง : ไม่เป็นไร

ขอโทษ : ขอโทษ

ขอให้เข้มแข็ง : ขอให้มีความสุขภาพดี

ขอให้มันเย็น : ขอให้อายุยืน

ข้อยฮักเจ้า : ฉันรักเธอ

บดี : ไม่ดี

งาม : สวย

เจ้าฮู้ : รูปร่างมีเสน่ห์ (คำชม)

น่าฮัก : น่ารัก

แมนแล้ว : ไซ้

บ่., บ่แมน : ไม่ใช่

ลาก่อน : ลาก่อน (จากไปไกล)

ไซกดี : ลาก่อน (ยังอยู่ใกล้)

ยินดีที่ฮู้จัก : ยินดีที่ได้รู้จัก

เจ้าชื่อหยัง : คุณชื่ออะไร

ข้อยชื่อ : ฉันชื่อ

เจ้ามาแต่ไซ : คุณมาจากไหน

สบายดีบ่ : คุณเป็นอย่างไบบ้าง

คำทั่วไป ภาษาลาว - ไทย

ฮ้าย : दु

ม่วนซื่น : สนุกสนาน

ฮับต้อน : ต้อนรับ

ยาม : เยียมเยือน

เฮ็ดเวียก : ทำงาน

ลัก : ขโมย

พั่วพัน : ติดต่อ

วันฮือ : มะรินนี้

มีอวานนี้ : เมื่อวานนี้

จักโหมงแล้ว : ก็โหมงแล้ว

แต่โดน : นานมาแล้ว

บโดน : ไม่นาน

หว่างแล้ว : ไม่นานมานี้

เทื่อ : ครั้ง

ม่อๆนี้ : เร็วๆนี้

หมวดอาหาร ภาษาลาว - ไทย

ข้าวเช่า : อาหารเช้า

ข้าวสวาย : อาหารกลางวัน

ข้าวแดง : อาหารเย็น

แต่งกิน, ทำกับข้าว : ทำอาหาร

ร้านกินดื่ม : ร้านอาหาร

กินเช่า : กินข้าว

ขึ้นจัว : เนื้อวัว

ขึ้นหมู : เนื้อหมู

หมูป็น : หมูหัน

ผักชู : กะหล่ำปลี

หมากเผ็ด : พริก

หมากไม้ : ผลไม้

หมากเขียน : น้อยหน้า

หมากฮุ้ง : มะละกอ

หมากนัด : สัปรด

หมากจอง : ชมพู

หมากม่วง : มะม่วง

หมากโม : แตงโม

หมากเกี้ยง (ใหญ่) : ส้มโอ

ข้าวเจ้า : ข้าวสวาย

ข้าวเปี้ยก : ข้าวต้ม

ฮักแฮง รักมาก

ซุกฮู้ : สนับสนุน, ส่งเสริม

นายภาษา : ล่าม

ผู้ต่างหน้า : ตัวแทน, ผู้แทน

ห้องการ : สำนักงาน

ไปนอก : ไปห้องน้ำ

น้ำของ : แม่น้ำโขง

ซัว : สะพาน, ขวา

อ่างดาวเทียม : จานดาวเทียม

ปองเยี่ยม : หน้าต่าง

แวนแยง : กระจกสองหน้า

ตะเวิน : พระอาทิตย์

ทิม : ทิ้ง, ทำให้ตก (สิ่งของ, ขยะ)

ซี้เหยื่อ : ขยะ

โฮงแฮม : โรงแรม

พะยาด : โรคภัยไข้เจ็บ

นายแพด : บุรุษพยาบาล

นางแพด : นางพยาบาล

โฮงหมอ : โรงพยาบาล

ท่านหมอ : นายแพทย์, แพทย์หญิง

ห้องการป้องกันความสงบ : สถานีตำรวจ

ทะนาคาน : ธนาคาร

จ้งได้ : อย่างไร

เกิบ : รองเท้า

ลองเท้า : ถุงเท้า

ตั้ง : เก้าอี้

โหมง : นาฬิกา

ฮ้านแบ่งโหมง : ร้านซ่อมนาฬิกา

ฮ้านจอดยาง : ร้านปะยาง

สบูฝุ่น : ผงซักฟอก

แพ้ : ชน

ข้าวคั่ว : ข้าวผัด

เผื่อ : กวядเตี้ยว

หม้า : ใส่อั่ว

คั่วหมี : หมี่ผัด

ซึ้นจุ่ม : แจ่วฮ้อน

น้ำบอลิสุด : น้ำเปล่า

น้ำหวาน : น้ำอัดลม

น้ำก้อน : น้ำแข็ง

ชาเย็น : น้ำแข็งใสชา

ชาหวานเย็น : ชาดำเย็น

กะแลม : ไอศกรีม

ขนมคู่ : ปาท่องโก๋

ข้าวจี : ขนมปัง

แซ่บหลาย : อร่อยมาก

ฮ้อน : ร้อน

ส้ม : เป็รี้ยว

แก้ว : ขวดน้ำ

ท่อดูด : หลอดดูด

จอก : แก้วน้ำ

แก้ว : ขวด

ชาม : กะละมัง

ถ้วย : ชาม

เจ็ยอนามัยฝ่าอนามัย : กระดาษทิชชู

ไล่เงิน : เก็บเงิน (เวลาไปทานอาหาร)

ซ้อบปั้ง ภาษาลาว - ไทย

เท่าได้ : เท่าไหร่

ถึก : ถูก

แพง : แพง

จักรคิดไล่ : เครื่องคิดเลข

มักหลาย : ชอบมาก

เสียให้ : แพ้

แอบกาย : ออกกำลังกาย

หลวง : ใหญ่โต

กะปอมหลวง : ไดโนเสาร์

จำปาหลวง (เชียงใหม่) : ดอกลิ้นทม

แจ่มหาชีวิต : ในหลวง

หมั่นยืน : ยืนยาว

เฮือนพัก : บ้านพัก, เกสต์เฮาส์

เคื่อง : สินค้า

สินค้า : ขายสินค้า

ขายเคื่อง : ผ้า

แผ่นแพ, ผ้าแพ : เสื้อผ้าสำเร็จรูป

โล้ง : กางเกง

ซึ้น : ฝ้านุ่ง

ขายโต, ขายของ : คำประเวณี

ถุงยาง : ถุงพลาสติก

เสื่อกันฝนตัวน้อย : ถุงยางอนามัย

เซ็นซาบ : โปรดทราบ

ตื่นตาม : ตื่นตูม

บ่อนท่องเที่ยว : สถานที่ท่องเที่ยว

ย่าง : เดิน

ถ้ำตั้ง, ถ้ำหินตั้ง : ถ้ำหินงอกหินย้อย

วันสังขานล่อง : วันสงกรานต์

วันสังขานขึ้น : วันปีใหม่

ไบยังยืน : ไปประกาศเกียรติคุณ

ไบประหยัด : ระวัง

เสีย : หาย

มอดไฟ : ดับไฟ

ไฟอำนาจ : ไฟแดง

ไฟเกียม : ไฟเหลือง

ไฟเสรี : ไฟเขียว

แพงหลาย : แพงมาก

ลดได้บ่ : ลดหน่อยได้ใหม่

หลูดราคา : ลดราคา

ชอกชื้อ : หาชื้อ

คำ : ทองคำ

ทอง : ทองเหลือง

คำกิโล : ทอง 99 เปอร์เซนต์

หลายโพด : มากไป

น้อยโพด : น้อยไป

อันนี้แม่นหยัง : นี้อะไร

หยัง, แม่นหยัง : อะไร

อันนั้นแม่นหยัง : นั้นอะไร

ลดใหญ่ : รถยนต์

ลดจัก : รถมอเตอร์ไซด์

ลดถีบ : รถจักรยาน

สามล้อ : รถสามล้อ

ลดเม : รถประจำทาง

แอ็ดซัง : เบนซิน

กาชวอน : ไชล่า

ปิลีต : นักบิน, กัปตัน

โอดเตส, สาวอากาศ : แอร์โฮสเตส

เดินบิน : สนามบิน

เดินกีฬา : สนามกีฬา

ปี่ : ตั้ว

ปี่ยน : ตั้วเครื่องบิน

บ่อนขายปี่ : ที่ขายตั้ว

ข้าวของ : กระเป๋า, สัมภาระเดินทาง

กะเกียม : ตระเตรียม

บ่ค่อยมัก : ไม่ค่อยชอบ

ต้าหูก, ต้าแผ่น : ทอผ้า

ปาฝา : ตะพานน้ำ

หังฟวง : หังระบบ

ปู้ยาง : ราดยาง

บ่อนั่ง : ที่นั่ง

ห้ามสูบยา : ห้ามสูบบุหรี่

ตาด : น้ำตก

หุงเพียง : ที่ราบ

พูเพียง : ที่สูง

พุดอย : ภูเขา

พม่า

สหภาพพม่า

พม่า เป็นชาติที่ไทยเรารู้จักกันมานาน ปัจจุบันพม่ามีการปกครองแบบสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยจึงเรียกว่า “สหภาพพม่า” พม่ามีอาณาเขตใกล้เคียงกับไทย และสามารถ ติดต่อกันได้ทั้งทางบก น้ำและอากาศ สหภาพพม่ามีประชากรเป็นชนเชื้อชาติต่าง ๆ หลายเผ่า และเคยตกเป็นเมืองขึ้น ของอังกฤษ แต่วัฒนธรรมทางด้านศิลปะ ศาสนา และเครื่องแต่งกายก็ยังมีได้เปลี่ยนแปลงไป

การแต่งกาย

เครื่องแต่งกาย ชาวพม่าทั้งหญิงและชายนิยมนุ่งโสร่ง ที่เรียกว่า “ลองยี” (Longje) ซึ่งมีทั้งผ้าฝ้ายและไหมที่มีสีสันของผู้หญิงจะมีลายเชิงด้านล่างและมีลวดลายเล็ก ๆ กระจายทั่ว ผืนผ้า ลวดลายของแต่ละท้องถิ่นจะต่างกัน ผ้าที่ทอมาจากเมืองอมรปุระเป็นลวดลายดอกไม้ เครื่องไม้ หรือเป็นดอกเป็นลายตามขวาง ไม่นิยมใช้เข็มขัด สวมเสื้อตัวสั้น คอกลม ผ่าอกคิดกระดุม 5 เม็ด แขนกระบอกยาวจรดข้อมือ บางครั้งเป็นแขนสั้น แขนไหลลงมาเล็กน้อย ผ่าตัดเสื้อนิยมใช้ ผ้าเนื้อบาง สีสด เช่น ผ้ามัสลิน ผ้าป่าน หรือผ้าไนลอน สวมรองเท้าคีบรองเท้าแตะ ทั้งหญิง ชาย แต่ของหญิงจะเป็นสี มีลวดลายเป็นดอกดวงปักด้วยลูกปัด หรือด้ายเงินด้ายทอง สะพายย่าม ซึ่งเป็นผ้าไหมสีสวยสดทอมาจากรัฐฉาน

ผม โดยทั่วไปไว้ผมยาวเกล้าสูง บางทีก็ปล่อยชายห้อยลงมาไว้ทางซ้ายข้างขวาข้าง มีดอกไม้แซมผม เครื่องประดับ นิยมหีน และพลอยที่มีค่าเช่น ทับทิม นิล และหยก

ชาย

เครื่องแต่งกาย นุ่งโสร่งเช่นเดียวกับหญิงแต่สีไม่ฉูดฉาด เป็นลายตาราง โดบ้าง เล็กบ้าง หรือเป็นลายทางยาวบ้าง โดยทั่วไปใส่เสื้อขาว เมื่อมีพิธีจะสวมเสื้อคล้ายเสื้อจีนแขนยาว ถึงข้อมือ แบบหนึ่ง เรียกว่า “กูดัง” เป็นเสื้อชายสั้น ๆ ติดคุมถักแบบจีนป้ายมาข้าง ๆ อีกแบบเรียกว่า “กูดอง” ตัวยาวถึงสะโพก และติดกระดุมตั้งแต่คอตรงมาจดชายเสื้อใช้สีสุภาพ เช่น ขาวดำ หรือ นวล ถ้าอากาศหนาวจะสวมเสื้ออีก ทอสักหลาดทับอีกชั้น หนึ่ง จะสวมรองเท้าหุ้มสั้นเมื่อมีพิธี

ผม ตัดผมสั้น ไม่นิยมสวมหมวก หรือ โทกศีรษะตามประเพณีเดิม เมื่อมีพิธีจะมีผ้าหรือแพร โทกศีรษะทำเป็นกระจุกปล่อยชายทิ้งไว้ทางด้านขวา นิยมใช้สีชมพู

ชาวพมานิยมผลิตผ้าทอมือ แต่จะมีชาวเผ่าหนึ่งคือ พวก Yabeins แปลว่า ผู้ปลูกไหม ได้ ทอผ้าไหมที่มีลวดลายวิจิตรบรรจง เรียกว่า ผ้าตราหมากรุก (Check) นิยมทำกระโปรงแต่งงาน และเครื่องแต่งกายในพิธี ผ้าชนิดนี้จะมีเนื้อแน่น แข็งมาก ก่อนใช้ต้องนำไปแช่น้ำและทวนเสียก่อน เพื่อให้ผ้าเนื้อนุ่ม สีจะสวย ทนทาน นิยมใช้เป็นลองยีของสตรี ชาวพม่าได้เลียนแบบผ้าชิ้นผ้าไหมจากบางกอก เรียกว่า Bangkok lungis จะทอด้วยเส้น ไหมควบ นิยมทำเสื้ออมเทา สีเหลืองอำพัน และสีเขียวทึบ ๆ เป็นที่นิยมของสตรีพม่ามาก

คำทักทาย (ภาษาพม่า : ภาษาไทย)

มิงกะลาบา : สวัสดี (ใช้ได้ตลอดวัน)

เจชูติน บาแด : ขอบคุณมาก

ควินโละ บ่าหน่อ : ขอโทษ (Excuse me)

หม่อง (Maung) : ใช้เรียกเด็กผู้ชายและคนหนุ่มโสด

อู (U) : กระเต๋าะ : ขอโทษ (Sorry) ใช้เรียกผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสชาย

มะ (Ma) : ใช้เรียกเด็กผู้หญิงและสาวโสด

ดอว์ (Daw) : ใช้เรียกสตรีที่มีการศึกษา

อะโก / อะมะ : พี่ชาย / พี่สาว

อะเผ / อะเหม : พ่อ / แม่

อะโพ / อะพวา : คุณปู่คุณตา / คุณย่าคุณยาย

เย่าจา / เหมมะ : ผู้ชาย / ผู้หญิง

ยีซา : แฟน คนรัก

หลิน / มะย้า : สามี / ภรรยา

หยิ่นมอง : คนขับรถ

ชಾಯา / ชายามะ : ครูชาย/ครูหญิง

ซิดดัด/เย : ทหาร/ตำรวจ

ไชน่หั้นชาตา : ชาวต่างประเทศ

โบล : ฝรั่ง โยเดีย : คนไทย

เหมียนหมา : ชาวพม่า

ละเต, ซ้อเต : สวยมาก, น่ารักมาก

ค้านเต : หล่อมาก

ตาตา : ลาก่อน

• ทัวไป

ดีเนะ : วันนี้

มาเนะกะ : เมื่อวานนี้

มาเนะเผียน : พรุ่งนี้

ซ้อซ้อ : เข้าๆ

มาเนะ : ตอนเช้า

นิเหล : ตอนกลางวัน

• หมวดอาหาร

ไบซ่าเตะ : หิว

ทะมันซ่าเตะ : หิวข้าว

อะยาต้าซีเตะ : อร่อยมาก

วาปี : อิ่ม

เหยเกโคะ : น้ำแข็งก้อน

เหยตี้ : น้ำเปล่า

เหย่นวย : น้ำร้อน

เหยอะ : น้ำเย็น

หงะปยาเหย : น้ำปลา

กะจา : น้ำตาล

ทะมัน : ข้าวสวย

ชามปะยี้ว : ข้าวต้ม

แก้งิน : ข้าวเหนียว

เต็ดเตดล : มังสวิรัต

อะยว : ผัก

บ่าล่อเหล : เพ้าไห่

• การนับเลข

ติท = 1

หนีท = 2

โตง = 3

เล = 4

งา = 5

ซัก = 6

คูนิ = 7

ชิท = 8

โก = 9

ติทเซ = 10

ติทยา์ = 100

ติทท็อง = 1000

เงียะหน่ : ตอนเย็น

เงียะ : กลางคืน

ตัว : ไป

เซตัว : ไปตลาด

ฉิน : เดิน

ปี : วิ่ง

ชะยี้ : เดินทาง

ตินบอตัว : ตรงไป